

Τμήμα Φιλοσοφικών
και Κοινωνικών Σπουδών
Τομέας Φιλοσοφίας

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες

και Κοινωνία

Ιστορική αναδρομή

- 1992:** Ιδρύεται στο Ρέθυμνο το πρώτο οργανωμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα φιλοσοφίας στην Ελλάδα με τον τίτλο «Φιλοσοφία».
- 2003:** Το ΠΜΣ μετεξελιίσσεται στο Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία», σε συνεργασία με τον Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με τη βοήθεια χρηματοδότησης από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα ΕΠΕΑΚ.
- 2014 και 2018:** Αναθεώρηση του ΠΜΣ, ώστε να ανταποκρίνεται στις διαρκώς εξελισσόμενες επιστημονικές απαιτήσεις.

Στόχοι και προοπτικές

Στρατηγικός στόχος του προγράμματος είναι η εκπαίδευση επιστημόνων ικανών να συνεισφέρουν στην προώθηση της φιλοσοφικής έρευνας. Παράλληλα, το πρόγραμμα στοχεύει στην ανάπτυξη των μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων (transferable skills) της αναλυτικής, κριτικής και συνθετικής σκέψης, όπως και του πρακτικού συλλογισμού για την επίλυση προβλημάτων — δεξιότητες οι οποίες είναι περιζήτητες σε πολλούς επαγγελματικούς κλάδους.

Οι κάτοχοι του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) θα μπορούν:

- Να εκπονήσουν διδακτορική διατριβή υψηλού επιπέδου στη φιλοσοφία και να ακολουθήσουν ερευνητική ή/και ακαδημαϊκή σταδιοδρομία.
- Να εργαστούν ως εκπαιδευτικοί με αυξημένες δεξιότητες ή να απασχοληθούν σε κλασικούς τομείς αρμοδιότητας της φιλοσοφίας, όπως πανεπιστημιακά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα, τομείς του πολιτισμού, εκδοτικούς οργανισμούς, κ.λπ.
- Να εργαστούν σε δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς ή, εν γένει, εργασιακούς χώρους που απαιτούν ανεπτυγμένες αναλυτικές δεξιότητες, υψηλή εξειδίκευση στην πρακτική ικανότητα επίλυσης προβλημάτων ή και την ικανότητα αποτίμησης σύγχρονων επιστημονικών-τεχνολογικών κινδύνων (risk assessment), όπως είναι οι επιχειρήσεις τεχνολογιών αιχμής, επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών συμβούλου (consulting), και ανάλογες υπηρεσίες στη δημόσια διοίκηση.

Διάρκεια σπουδών

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Εσωτερικό Κανονισμό, η διάρκεια των σπουδών για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) είναι:

Πλήρης φοίτηση: τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα

Μερική φοίτηση: οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα

Προϋποθέσεις εισαγωγής

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί:

- Πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων των ΑΕΙ της ημεδαπής, όπως και κάτοχοι αντίστοιχων τίτλων σπουδών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.
- Απόφοιτοι Τμημάτων ΑΤΕΙ συναφούς γνωστικού αντικειμένου, με τις προϋποθέσεις που ισχύουν για τους πτυχιούχους ανώτατης εκπαίδευσης.

Σημείωση:

Η οριστική έγκριση της εισαγωγής στο ΠΜΣ των επί πτυχίω φοιτητών και φοιτητριών τελεί υπό την προϋπόθεση της αποφοίτησής τους πριν την έναρξη των μαθημάτων.

Τρόπος εισαγωγής

Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής τους στη διαδικασία:

i. **Γραπτής εξέτασης**, με βάση την ύλη που καθορίζεται στην προκήρυξη.

Και

ii. **Προφορικής εξέτασης-συνέντευξης**, από επιτροπή που απαρτίζεται από τα μέλη του Τομέα Φιλοσοφίας.

Σημειώνεται ότι:

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη γραπτή εξέταση είναι η επαρκής γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, η οποία πιστοποιείται είτε με γραπτή εξέταση είτε με τους σχετικούς τίτλους σπουδών (επιπέδου Γ1 και άνω).

Τρόπος διεξαγωγής

- Τα μαθήματα γίνονται με δια ζώσης διδασκαλία στις εγκαταστάσεις της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ρέθυμνο).
- Η παρακολούθηση των μαθημάτων με μέσα σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι δυνατή μόνο εάν συντρέχουν ειδικοί λόγοι και κατόπιν έγκρισης της σχετικής αίτησης από τα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου.

Δίδακτρα/Πόροι

Το ΠΜΣ «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία»
δεν έχει δίδακτρα.

Εκτός από τον ετήσιο τακτικό προϋπολογισμό, οι δράσεις του ΠΜΣ ενισχύονται μέσω ερευνητικών προγραμμάτων των μελών του και χορηγιών που συνδέονται με τη διοργάνωση συνεδρίων.

Πρόγραμμα σπουδών

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του ΠΜΣ:

- I. Παρακολουθούν **έξι (6) μαθήματα/σεμινάρια** (15 ECTS X 6), καταναεμημένα στα τρία πρώτα εξάμηνα του κύκλου σπουδών.
- II. Εκπονούν **διπλωματική εργασία** (30 ECTS) στο τέταρτο εξάμηνο* του κύκλου σπουδών.

*Είναι δυνατόν να δοθεί παράταση έως δύο (2) εξαμήνων για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας.

Μαθήματα

Στο Πρόγραμμα Σπουδών του ΠΜΣ «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία» δίνεται έμφαση στη συστηματική προσέγγιση των γνωστικών πεδίων της Γνωσιοθεωρίας και της Φιλοσοφίας των Αξιών, αυτόνομα και στις μεταξύ τους διασυνδέσεις, όπως και στις κοινωνικές τους προεκτάσεις. Συγκεκριμένα, τα προσφερόμενα μαθήματα εμπίπτουν στις εξής θεματικές ενότητες:

- i. Αρχαία Γνωσιοθεωρία
- ii. Νεότερη και Σύγχρονη Γνωσιοθεωρία
- iii. Φιλοσοφία του Νου και της Γλώσσας
- iv. Ηθική Φιλοσοφία και Μεταηθική
- v. Σύγχρονη Πρακτική Φιλοσοφία
- vi. Αισθητική και Φιλοσοφία της Τέχνης

Αρχαία Γνωσιοθεωρία

Ποια είναι τα κριτήρια της αλήθειας; Πώς διακρίνεται η γνώση από τη γνώμη; Είναι οι αισθήσεις αξιόπιστη πηγή για τη γνώση; Τι είναι ο νους και ποια είναι η λειτουργία του και ο ρόλος του στη διαδικασία της γνώσης; Αλλά και τι συνιστά γνώση και πώς αυτή συνδέεται με τις αξίες;

Τα πρώτα κείμενα της φιλοσοφικής παράδοσης στα οποία τίθενται τα παραπάνω ερωτήματα —για να απαντηθούν με διαφορετικούς τρόπους που γονιμοποιούν το πεδίο στην ιστορική του διάσταση,— είναι τα κείμενα των αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων (ξεκινώντας με τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη), τα οποία συνιστούν αντικείμενο συστηματικής μελέτης των μαθημάτων της ενότητας «Αρχαία Γνωσιοθεωρία».

Νεότερη και Σύγχρονη Γνωσιοθεωρία

Το πρόβλημα της γνώσης, η φιλοσοφική ανάγκη δικαιολόγησης ή θεμελίωσής της, οι σκεπτικιστικές προκλήσεις ως προς τη βεβαιότητα ή την ίδια τη δυνατότητά της, βρίσκονται στην καρδιά της νεότερης φιλοσοφικής παράδοσης, από τον Ντεκάρτ, τον Λοκ και τον Καντ μέχρι σήμερα.

Τα μαθήματα της ενότητας «Νεότερη και Σύγχρονη Γνωσιοθεωρία» εστιάζουν τόσο στις κλασικές όσο και σε σύγχρονες (φαινομενολογικές, αναλυτικές και μετα-αναλυτικές) προσεγγίσεις. Εξετάζουν δε το πρόβλημα της δικαιολόγησης της γνώσης αφενός σε σχέση με τους κοινωνικούς όρους γένεσης και διάδοσης της γνώσης, αφετέρου σε σχέση με το πρόβλημα της δικαιολόγησης ηθικο-πρακτικών και αισθητικών αξιών.

Φιλοσοφία του Νου και της Γλώσσας

Με τη στροφή προς τη γλωσσική ανάλυση τον 20^ο αιώνα και την αλματώδη πρόοδο της νευροεπιστήμης και της τεχνητής νοημοσύνης, η έρευνα για τη γλώσσα και τον νου βρέθηκε τις τελευταίες δεκαετίες στο επίκεντρο του φιλοσοφικού ενδιαφέροντος.

Ιδιαίτερα η Φιλοσοφία του Νου εξετάζει την έννοια της συνείδησης, και γενικά τις νοητικές διεργασίες, σε σχέση με τις νευροφυσιολογικές λειτουργίες και περιλαμβάνει τον προβληματισμό για τις συνέπειες της ανάπτυξης της τεχνητής νοημοσύνης για την ανθρώπινη γνώση και την κοινωνία. Τα μαθήματα της ενότητας «Φιλοσοφία του Νου και της Γλώσσας» στοχεύουν στη μελέτη αυτών των ζητημάτων αιχμής στη σύγχρονη φιλοσοφία, υπό ένα πρίσμα πρωτίστως συστηματικό.

Ηθική Φιλοσοφία και Μεταηθική

Ποιο είναι το κριτήριο με το οποίο προσδιορίζεται αν μια πράξη επιτρέπεται, απαγορεύεται, επιβάλλεται ή είναι ηθικά αδιάφορη; Τι σημαίνουν όροι και έννοιες, όπως λ.χ.: «καλό», «αγαθό», «δέον», «καθήκον», αλλά και: «ηθικότητα», «ευδαιμονία», «αρετή» κ.α.;

Τα μαθήματα της ενότητας «Ηθική Φιλοσοφία και Μεταηθική» αποβλέπουν στη μελέτη αυτών των κεντρικών ηθικών ζητημάτων, τόσο ιστορικά όσο και συστηματικά. Επιπροσθέτως, επιδιώκεται η ανάδειξη της συνάφειάς τους με θεμελιακά ζητήματα της θεωρίας της γνώσης, όπως και των κοινωνικών διαστάσεων τους.

Σύγχρονη Πρακτική Φιλοσοφία

Το μαθήματα της ενότητας «Σύγχρονη Πρακτική Φιλοσοφία» αφορούν κυρίως το φαινόμενο της ανθρώπινης εμπρόθετης πράξης σε όλο το εύρος του. Ιδιαίτερη θέση κατέχουν εδώ η σύγχρονη φιλοσοφία της δράσης (philosophy of action), η συζήτηση για το πρόβλημα της ελεύθερης βούλησης και της σχέσης της με την ηθική υπευθυνότητα, καθώς και η ηθική ψυχολογία.

Στον βαθμό δε που η κατανόηση των πράξεων είναι καθοριστική για την προσγραφή της πράξης στον πράττοντα και την απόδοση της ευθύνης σ' αυτόν, η όλη προβληματική διευρύνεται με την συμπερίληψη ζητημάτων της φιλοσοφίας του δικαίου.

Αισθητική και Φιλοσοφία της Τέχνης

Τα μαθήματα της ενότητας «Αισθητική και Φιλοσοφία της Τέχνης» εστιάζουν σε φιλοσοφικά ζητήματα που αφορούν είτε τη φύση των αισθητικών αξιών είτε τους όρους σχηματισμού αλλά και εγκυρότητας των αισθητικών και, ευρύτερα, των αξιολογικών κρίσεων (δηλαδή τη γνωσιολογία τους).

Ειδικά δε για την περίπτωση της τέχνης, πραγματεύονται τη δυνατή συμβολή της στη γνώση, όπως επίσης και τον κοινωνικό της ρόλο, εστιάζοντας στη δυνατότητα του έργου τέχνης να λειτουργεί ως φορέας ιδεών ή θεμελιωδών αξιών, όπως και στις δυνατές κοινωνικές επιδράσεις της τέχνης.

Δράσεις για την προβολή της έρευνας

Οι φοιτητές/ριες του ΠΜΣ συμμετέχουν και συνδιαμορφώνουν μια ζωντανή και γόνιμη ακαδημαϊκή κοινότητα, που ενισχύεται με ένα πλήθος ακαδημαϊκών δράσεων. Πολλές από αυτές εντάσσονται στο Εργαστήριο Φιλοσοφικής Έρευνας και Μετάφρασης:

- Σεμινάριο Αρχαίας Φιλοσοφίας
http://fks.uoc.gr/_pw/site/assets/files/1012/seira_dialekxewn_erg_metafrasis_pms_fks-1.pdf
- Σεμινάριο Διδασκόντων του Τμήματος Φ.Κ.Σ.
- Κύκλος zoom-ε: Συναντήσεις μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκτόρων που μελετούν θέματα της αρχαίας φιλοσοφίας για την παρουσίαση των εργασιών τους (work in progress). http://www.fks.uoc.gr/_pw/site/assets/files/1012/zoom-e_newsletter_2-22.pdf
- Ετήσια Συνάντηση των μελών και φίλων του ΦΚΣ (Σ.ΦΙ.Κ.Ε.Σ)
- Συνέδρια και workshops του Τομέα Φιλοσοφίας
- Διαλέξεις προσκεκλημένων ερευνητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Χρήσιμες πληροφορίες

Η υποβολή υποψηφιοτήτων για το ακαδημαϊκό έτος 2022-23 γίνεται ηλεκτρονικά και λήγει την **10^η Ιουνίου 2022**.

Για περισσότερες πληροφορίες, δείτε την προκήρυξη η οποία θα αναρτηθεί και στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Επίσης, μπορείτε να απευθυνθείτε στη Γραμματεία του ΠΜΣ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: alexantonaki@uoc.gr

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
1977 {40} 2017
χρόνια

Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών
ΠΜΣ: Φιλοσοφία: Γνώση, αξίες και κοινωνία

Διεθνές συμπόσιο

Κάμπος Χίου, 27 & 28 Ιουνίου

Plato's Chian intellectuals. The cultural and
historical background of the *Euthydemus*

<http://www.fks.uoc.gr/euthydemus>

Συμμετέχουν οι:

James Allen, Carol Atack, Rachel Barney, Michael Gagarin,
Geneviève Lachance, Richard McKirahan, Χλόη Μπάλλα, Καλλιόπη
Παπαμανώλη, Βούλα Τσούνα

Δημόσια διάλεξη

Michael Gagarin, Καθηγητής του Πανεπιστημίου του Τέξας στο Όστιν
«Antilogic in the Rhetorical Tradition from
Homer to Euthydemus»

Τρίτη 27 Ιουνίου 2017

Ομήρειο Πνευματικό Κέντρο, 19:00 μμ

Με την ευγενή χορηγία της οικογένειας Γεωργίου & Αλεξάνδρας Προκοπίου

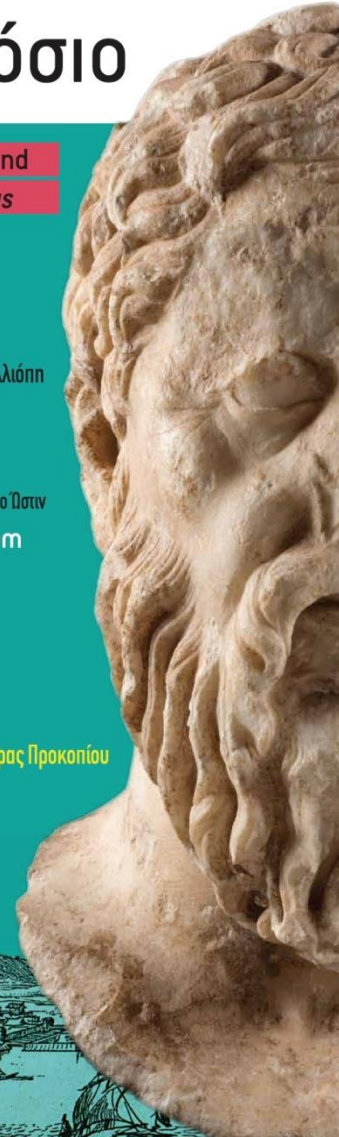
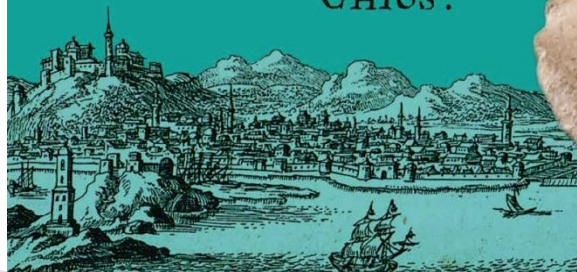
ΜΗΡΕΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΧΙΟΥ

mastihashop

masticulture
ecotourism activities

ΜΑΚΕΤΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ANNA ΑΡΧΟΝΤΑΚΗ, ΕΚΔΟΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

CHIOS.

UNIVERSITY OF CRETE
DEPARTMENT OF PHILOSOPHY
AND SOCIAL STUDIES

workshop

Consciousness and Intentionality

Friday 7 July 2017

Crete University Press Building . 4 Thoukididou Street, Plaka, Athens

ORGANIZERS

UNIVERSITY OF CRETE DEPARTMENT OF PHILOSOPHY AND SOCIAL STUDIES
Maria Venieri & Amalia Tsakiri
venierim@uoc.gr // atsakiri@phs.uoa.gr

SPONSOR

www.uocpress.gr

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3^η Συνάντηση
Φιλοσόφων
Κοινωνικών
Επιστημόνων και
Συνοδοιπόρων

*Caspar David Friedrich (1774-1840)
Το όρος Watzmann στις Άλπεις, 1824*

ΑΝΩΓΕΙΑ 5-7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019
Αίθουσα «Μανώλης Κεφαλογιάννης»

Εκ μέρους της φιλοσοφικής κοινότητας του Ρεθύμνου, σας προσκαλώ να γνωρίσετε το ΠΜΣ «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία» και παραμένω στη διάθεση σας για περαιτέρω πληροφορίες.

*Μαρία Βενιέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Διευθύντρια του ΠΜΣ «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία»*

Ηλεκτρονική διεύθυνση: venierim@uoc.gr